

Haitallisten vieraslajien huomioiminen kunnossapidossa ja rakentamisessa

6.2.2026

Miia Korhonen
Luontoturva ky
www.luontoturva.fi

Mikä on vieraslaji?

- **Vieraslaji:** Laji, joka on levinnyt luontaiselta levinneisyysalueeltaan uudelle alueelle ihmisen mukana joko tahattomasti tai tarkoituksella. Kaikki vieraslajit ei ole haitallisia
- **Haitallinen vieraslaji:** Laji, joka aiheuttaa selkeitä haittoja alkuperäislajeille, ihmisille ja ympäristölle
- **Tulokaslaji:** Laji, joka on äskettäin (parin viime vuosisadan aikana) itse levinnyt maahamme ilman ihmisen apua, esimerkiksi ilmastonmuutoksen seurauksena.

Haitalliset vieraslajit huomioon?

- Luontoselvitykset
- Töiden suunnittelussa, alueiden vieraslajien kartoitukset ennen töiden aloitusta
- Huomioiminen rakennushankkeiden valmistelussa ja toteutuksessa (torjunta ja jätekustannukset?)
- Tarjousasiakirjat
- Työohjeistukset
- Tiedotus, koulutus (urakoitsijat, oma väki), ennaltaehkäisy
- Vieraslajien leviämisen väylät eri työvaiheissa
- Miten lajit leviää, yleisimpien haitallisten vieraslajien tiedostaminen ja tunnistaminen

Yleisiä haitallisia vieraskasveja

- Jättiputki
- Jättipalsami
- Kurtturuusu
- Komealupiini
- Japanintatar
- Sahalinintatar
- Viitapihlaja-angervo
- Kanadanpiisku

Luontoon levinneitä vieraskasveja

- Terttuselja
- Kanukat
- Isotuomipihlaja
- Rikkakananhirssi

Espanjansiruetana

Torjuntatavat valitaan kasvien lajikohtaiset ominaisuudet huomioiden

- Kaivaminen
- Peittäminen
- Niittäminen (käsin tai koneellisesti)
- Alasleikkaus, (raivaussaha, ruohonleikkuri)
- Kasvuston murskaus
- Kukintojen poisto
- Marjojen, kiulukoiden poisto
- Laiduntaminen
- Kemiallinen torjunta
- **Huomioi jättiputki -työturvariski**

Leviämisen tapoja

- Siemenistä (tuuli, vesi, linnut, eläimet, ihminen, koneet, maa-aines, puutarhajäte, siemenseokset)
- Juurella tai maavarrella (maa-aines, puutarhajäte, koneet)
- Etanan munat (puutarhatuotteiden + kasvien mukana, maansiirrot, puutarhajäte)

- **Torjuntajen aikataulutus!!!**
- Eri lajit kukkivat ja siementävät eri aikaan
- Kuinka pitkä on siementen itävyys?

JÄTTIPUTKEN HAITAT?

Valolle herkistävä kasvi.
Kasvineste iholla yhdessä
auringonvalon kanssa voi
aiheuttaa palovamman
kaltaisia oireita.

© Miia Korhonen Luontoturva.fi

Työturvallisuus!
Torjuttaessa käytä
suojavaarustusta.

Siementen leviämisen väylät: tuuli, vesi,
eläimet, ihmiset, koneet, maa-aines.
Erityisesti maa-aineksien ja koneiden mukana
leviävät monien kasvien siemenet.

Huomioi pientareiden kasvit ja niittoaikataulut

Koneurakointi?

LEVIÄMINEN

-
- A yellow excavator is positioned in a snowy forest clearing. The ground is covered in snow, and there are several small, bare trees in the foreground. In the background, a dense forest of tall, thin trees stands under a clear blue sky. The excavator's arm is raised, and it appears to be working on the ground.
- Vieraslajien kartoitukset työalueilla?
 - Kuka hoitaa torjunnat ja milloin?
 - Torjuntujen ja vieraskasvijätteen kustannukset, täytyykö ottaa huomioon sopimuksissa?
 - Talousnäkökulma, ei tehdä toisille töitä
 - Tarkista ennen töiden aloitusta maa-aineksen ja vieraskasvijätteen käsittelyn ohjeet omalla alueellasi

Töiden
ajankohta?

JÄTTIPALSAMIN HAITAT?

Jättipalsami, lupiini,
kurturuusu niittoaikataulu
vko 24, vko 27-28, vko 31-32, ?

Konetyön yhdistelmänä torjunnat. Huomioi lajit, aikataulut

KOMEALUPIININ HAITAT?

Huomioi alueilla liikkuminen, rakentaminen, maa-ainekset, hoitotyöt. Siementen leviämisen mahdollisuus.

KANADANPIISKU

Luontoon leviäminen mahdollista, torjunta kannattaa aloittaa heti.

VIITAPIHLAJA-ANGERVO

Torjunta: useasti tehtävä alastleikkaus, peittäminen, kaivaminen, kemiallinen. Juurenpalat voivat levitä maa-ainesten mukana. Huomioi alueiden muut työt, voiko torjuntaa yhdistää muiden töiden yhteyteen?

KURTTURUUSU

Tunnistaminen?

MITEN KASVIJÄTE KÄSITELLÄÄN?

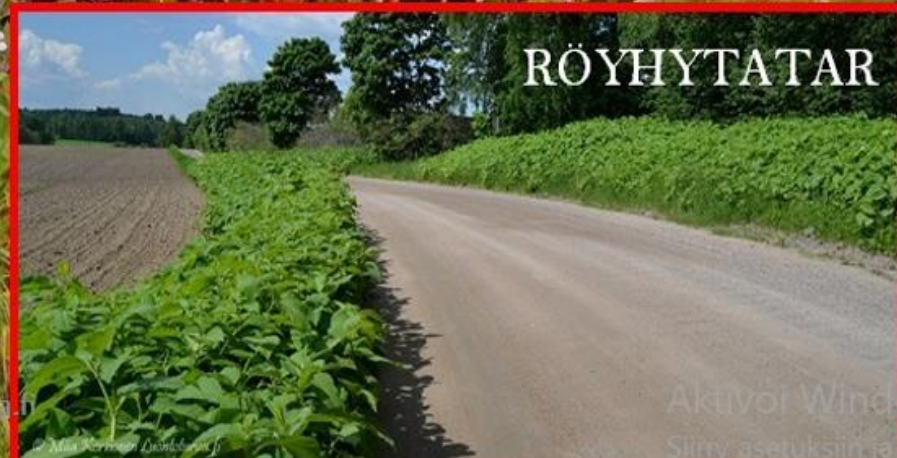
Kasvijätteen käsittelyssä on alueellisia eroja.
Tarkista oman alueesi ohjeistus jäteasemalta.

JAPANINTATAR

SAHALININTATAR

Tatarella syvä juuristo, torjunta hankalaa. Pienialaiset esiintymät helpompi torjua. Leviää juuren paloistakin. Puutarhajätteen oikein käsittely tärkeää!

RÖYHYTATAR

Luontoon levinneitä vieraslajeja

- Terttuselja
- Kanukat
- Isotuomipihlaja
- Rikkakananhirssi
- Karhunköynnös

Huomioi, että mikään vieraslaji ei saa päästä leviämään luontoon!

Ukkoetana EI haitallinen

© Miia Korhonen Luontoturva.fi

ESPANJANSIRUETANA

HAITALLINEN VIERASLAJI

© Miia Korhonen Luontoturva.fi

Haitattomat lajit, jotka
voivat muistuttaa
espanjansiruetanaa:
ukkoetana
metsäetana

Aktivoi Wir
Siirry asetuksiin

Leviämisen väylät, kasvualusta

Mitä kasvualustaa
käytetään?

JÄ LOPUKSI
TUNNISTATKO
NÄMÄ LAJIT?

Kiitos!

Miia Korhonen
miia.korhonen@luontoturva.com
www.luontoturva.fi

